

Motion till riksdagen 2025/26:4103

av **Malin Östh m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2025/26:234 En ny lag om kommunal hamnverksamhet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår proposition 2025/26:234 En ny lag om kommunal hamnverksamhet.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör utredas hur de svenska bestämmelserna om kommunal hamnverksamhet kan utformas för att vara förenliga med EU:s statsstödsregler utan ett bolagiseringstvång, och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

I propositionen föreslår regeringen en ny lag om kommunal hamnverksamhet, i syfte att förenliga svensk lagstiftning med EU:s regler om statsstöd. Det innebär att en kommun eller region som bedriver hamnverksamhet ska bedriva den som ett kommunalt aktiebolag, dvs. ett bolagiseringstvång. Det kommunala bolaget ska bedrivas på affärsmässig grund.

Motivering

Förslaget möter skarp kritik från Lagrådet. I sitt yttrande skriver de att regeringens resonemang inte övertygar om att det är lämpligt att genomföra lagförslaget i rådande säkerhetsläge. I stället anser Lagrådet att förslaget bör utredas vidare.

Flera remissinstanser framför liknande kritik och avstyrker propositionen helt. Upphandlingsmyndigheten menar att förslaget kan göra så att hamnar som utgör systemkritisk infrastruktur kan behöva läggas ned, vilket riskerar att samhällsviktig verksamhet inte kan upprätthållas. Detta kan få stora konsekvenser, framför allt ur ett resiliensperspektiv, eftersom sådan samhällsviktig verksamhet behöver fungera vid kris och krig. Även Karlskrona kommun och Strängnäs kommun menar att bolagisering och affärsmässig styrning kan vara problematiskt ur ett säkerhets- och beredskapsperspektiv. Sveriges kommuner och regioner (SKR) menar dessutom att förslaget innebär en betydande inskränkning i det kommunala självstyret. Flera remissinstanser lyfter även att det måste gå att förenliga svensk lagstiftning med EU:s statsstödsregler på ett mindre ingripande sätt än genom bolagiseringstvång och ger flera alternativa förslag.

Utöver remissinstansernas kritik menar Vänsterpartiet att det behövs en nationell hamnstrategi. Hamnarna är kritisk nationell infrastruktur, och en brist på nationell samordning leder till ineffektivitet. Det finns därför ett stort behov av att ta ett samlat grepp om hamninfrastrukturen, vilket regeringens förslag riskerar att försvåra.

Vänsterpartiet instämmer i Lagrådets och remissinstansernas kritik och anser att propositionen bör avslås.

Det bör i stället utredas hur de svenska bestämmelserna om kommunal hamnverksamhet kan utformas för att vara förenliga med EU:s statsstödsregler utan ett bolagiseringstvång. Härvid bör regeringen beakta remissinstansernas förslag. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen tillkänna.

Malin Östh (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Ida Gabrielsson (V)

Kajsa Fredholm (V)

Birger Lahti (V)

Andreas Lennkvist Manriquez (V)

Ilona Szatmári Waldau (V)